

det Haab, at man, hvis dette Ting skred til Nedsættelse af et Udvalg, dog i alt Fald vilde arbejde med nogen Hast, da vi ellers den 1. Marts stod i det tomme Rum. Derom kan man sikkert være forvisset, at et eventuelt Udvalg vil tage alt fornødent Hensyn hertil. Men i øvrigt vil jeg sige om Formuleringen af dette Lovforslag, at den i alt Fald, selv om man vil realisere det Formaal, som Ministeren har med det, ikke kan siges at være særdeles heldig. Den kongelige Resolution, som er udstedt paa Grundlag af den Lov, vi nu skal forny, lyder paa, at Nationalbanken kan nægte Omveksling af Sedler, medmindre der stilles en efter Bankens Skøn betryggende Garanti for, at den udbetalte Guldmønt ikke vil blive anvendt paa en Maade, som Banken maatte finde at være i Strid med det danske Pengevæsens Tarv. Hvorledes realiseres nu dette? Banken opretholder officielt den Doktrin, at Sedlerne er indløselige — jeg skal straks komme tilbage til det. Naar man da stiller i Nationalbanken med sine Sedler, hvorpaa der staar: „Veksles paa Anfordring med Guldmønt“, hvilket Spørgsmaal møder man saa fra Personalet? Følgende højst besynderlige Spørgsmaal: Hvad vil De bruge det Guld til? Dertil er der for en fri Borger i et frit Land intet bedre Svar at give end: Hvad i Alverden kommer det Dem ved? Det kommer aldeles ikke Nationalbanken ved, hvad Borgerne vil bruge deres Penge til. Spørgsmaalet vidner om, at en ualmindelig smuk Bureaukratisme har indsneget sig ogsaa i denne private Bank. Det nytter ikke — maa jeg sige det til det ærede Iste Medlem for Iste Kreds —, at en Bank er privat; den kan være lige saa bureaukratisk som nogen Statsinstitution, hvilket viser sig ved dette, om jeg saa maa sige, fortryllende Spørgsmaal om, hvad Folk vil bruge deres Penge til. At man gennem dette Spørgsmaals Besvarelse skulde kunne faa en Garanti for, at den udbetalte Guldmønt ikke anvendes i Strid med det danske Pengevæsens Tarv, synes mig dog højst forunderligt. Jeg svarer f. Eks., at jeg vil bruge de Penge til at købe Tobak for eller til at drikke Spiritus for; er det saa i Strid med det danske Pengevæsens Tarv — hvad Valutakommissionen maaske kunde mene —, eller er det ikke i Strid dermed? Sagen er den, at der er ikke rationel Bund i hele denne Historie. Da jeg mødte dette Spørgsmaal i Nationalbanken, spurgte jeg en af Bankens høje Direktører, om det virkelig var efter Ordre, at man spurgte saaledes. Ja, det var efter Ordre. Saa sagde jeg: Hvor i Alverden kan man forlange slikt! Ikke en Gang en Forhørs-

dommer eller Politibetjent har jo Ret til at spørge mig om, hvad jeg vil bruge mine Penge til. Dertil svarede han: *Deres Penge?* Det er jo Nationalbankens Guld. Man tænke sig denne vidunderlige Begrebsforvirring! Der er nemlig ikke andre Penge her i Landet end Guldmønt; alt andet er ikke Penge; Sedler er nu en Gang ikke Penge, det er Pengerepræsentativer, som har deres Værdi, forsaavidt man kan faa dem ombyttet med Guld, men Penge er de ikke. Nationalbankens Guld — hvad vil det sige? Det er med andre Ord Guldmønterne, det er dem, Sedlerne skal veksles med. Guldmønterne er Landets Mønt, der er ifølge Møntloven af 1873 ikke andre Mønter her i Landet end Guldmønterne og saa et vist meget begrænset Antal Skillemønter. Man er overhovedet ikke forpligtet til at tage imod andet som Betaling.

Begrebsforvirringen viser sig ogsaa paa et andet Punkt, nemlig paa dette, at man vedblivende trykker paa Sedlerne: Veksles paa Anfordring med Guldmønt. Det er vittterligt at holde Publikum for Nar. Efter at man har søgt og faaet Lovgivningsmagtens Bemyndigelse til at suspendere Indløsningspligten for de gamle Sedlers Vedkommende, erklærede man den 2. Marts 1916 officielt, at nu indløste Nationalbanken sine Sedler — det vil sige, det sker paa den Maade, som jeg har forklaret, at man spørger Folk: Hvad vil De bruge Deres Penge til? Derefter trykker man da og har trykt adskillige nye Sedler, hvorpaa der staar: Veksles paa Anfordring med Guld. Det maa dog betyde, at man fra Bankens Side ikke vil gøre Brug af den Begunstigelse, som Lovgivningsmagten gennem Ministeriets Resolution har givet den. Der skabes da en vis Forventning om, at den vil indløse dem. Naar det saa nægtes paa den Maade, som jeg har skildret, og som enhver begriber intet har at gøre med Undersøgelsen af, hvorvidt disse Penges Anvendelse er i Strid med det danske Pengevæsens Tarv, er vi i Virkeligheden ude i noget, som — ja, jeg vil kun sige: det skulde blot en Privatmand, det skulde blot et privat Selskab, en almindelig privat Bank inlade sig paa, at trykke: Veksles paa Anfordring med Guldmønt, og saa, hver Gang det skulde ske, give en Sludder for en Sladder og søge at komme bort derfra. Allerede af formelle Grunde synes jeg derfor, man maa have en anden Ordning.

Handelsministeren var ikke hvad jeg vil kalde en særlig varm Forsvarer af Nationalbanken. Det kan jeg udmærket godt for-